

บทที่ 4

อัตราการปกป้องที่แท้จริงของอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์

ในบทนี้เราจะพิจารณาดังทฤษฎีอัตราการปกป้องที่แท้จริง (Effective Protective Rate Theory) ของอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ภายในประเทศไทย การพิจารณาเกี่ยวกับการปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศไทยโดยการเก็บภาษีอากรขาเข้าจากสินค้าที่สั่งมาจากต่างประเทศ นักเศรษฐศาสตร์ในอดีตได้ให้ความสนใจกับอัตราอากรขาเข้าแต่อย่าง เดียว (อัตราการปกครองดังกล่าวปัจจุบัน เรียกว่า Nominal Protective Rate) จนกระทั่ง ค.ศ. 1955 Barber⁶⁴ นักเศรษฐศาสตร์ชาวแคนาดาได้เสนอความเห็น ว่า อัตราการปกป้องที่แท้จริงนี้จะต้องพิจารณาดังอัตราอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบที่สั่งเข้ามาสำหรับทำการผลิตสินค้าชนิดนั้นด้วย อย่างไรก็ตามพบว่าไม่มีนักเศรษฐศาสตร์คนอื่นที่นำเอาความคิดของ Barber ไปสร้างทฤษฎีขึ้นมาอย่างสมบูรณ์ จนกระทั่ง ค.ศ. 1963 Corden⁶⁵ นักเศรษฐศาสตร์ของออสเตรเลีย ได้นำความคิดนี้ไปใช้ในการพิจารณาระบบกำแพงภาษีของออสเตรเลีย ต่อมาได้มีนักเศรษฐศาสตร์อีกหลายคน que เริ่มให้ความสนใจกับความคิดนี้ ศาสตราจารย์ Johnson, Balassa และ Basevi ศาสตราจารย์ Johnson นั้น สนใจหนักไปในทางทฤษฎี⁶⁶ ส่วน Balassa และ Basevi เน้นหนักไปทางการประยุกต์ความคิดนี้ เพื่อคำนวณคู่อัตราการปกป้องที่แท้จริง

⁶⁴ Barber, C.L., Canadian Tariff Policy, Canadian journal of Economics and Political Science XXI, November 1955, Oxford Clarendon P.P 162-3

⁶⁵ Corden, W.M., The Tariff in A Hunter (ed), The Economics of Australian Industry, Melbourne University Press, 1963, P.P 162-163

⁶⁶ Johnson H.G., The Theory of Tariff Structure with Special Reference to World Trade and Universitaire des Hauter Edues Internationales, Geneva, 1955., P. 107

ในประเทศที่พัฒนาแล้วบางประเทศ⁶⁷ ต่อมา ค.ศ. 1966 Corden⁶⁸ ได้เขียนทฤษฎีอัตราปกป้องที่แท้จริงออกตีพิมพ์เป็นบทความนี้ว่าเป็นทฤษฎีสมบูรณ์ที่สุด ในบทความนี้ Corden ได้แสดงอย่างแจ่มแจ้งว่าอัตราปกป้องที่แท้จริงนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยอะไรบางอย่างและภายใต้ข้อสมมติอะไรบางอย่าง

ก่อนจะได้อธิบายข้อสมมติของทฤษฎีอัตราปกป้องที่แท้จริงที่สำคัญ ๆ คือ

(ก) การผลิตทั้งในและนอกประเทศใช้เทคนิคการผลิตที่เหมือนกันและอัตราการใช้ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ เท่ากัน (Fixed Technique of Production and Fixed Input Coefficients)

(ข) สามารถส่งสินค้ามาจากต่างประเทศทั้งที่เป็นวัตถุดิบและ Final Goods มาได้โดยไม่จำกัดจำนวนในราคาคงที่ (ความยืดหยุ่นของอุปทานของสินค้าขาเข้า = Supply of imports infinitely elastic)

(ค) ราคาภายในประเทศของสินค้าแต่ละชนิดทั้งที่เป็นสินค้าสำเร็จรูป (Final Goods) และที่เป็นวัตถุดิบเท่ากับราคาตลาดโลกของสินค้านั้น ๆ ยกเว้นภาษีที่ทองเสีย เช่น สมมติว่า ราคาในตลาดโลกของสินค้าชนิดหนึ่งเท่ากับ 10 บาท ทองเสียภาษีขาเข้า 20 เปอร์เซ็นต์ ราคาขายภายในประเทศเท่ากับ $10 + \frac{20}{100} \times 10$ เท่ากับ 12 บาท เป็นต้น

ทฤษฎีอัตราปกป้องที่แท้จริง

ในอดีตเมื่อพูดถึงการปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศจากการแข่งขันของสินค้าต่างประเทศ อัตราการนำเข้าของสินค้าแต่ละชนิดถูกใช้เป็นตัววัดอัตราปกป้องของการผลิตสินค้านั้นภายในประเทศ แต่แท้จริงแล้ว การวัดดังกล่าวหาเป็นการวัดอัตราปกป้องที่แท้จริงไม่ กล่าวคือ อัตราการปกป้องไม่ควรคำนวณจากความต่างระหว่างราคาของสินค้าภายในประเทศและราคาของสินค้านั้นในตลาดโลก แต่ควรคำนวณจากความต่างของมูลค่าเพิ่ม (Value

⁶⁷ Balassa, B., Tariff Protection in Industrial Countries; An Evaluation, Journal of Political Economy, LXXIII, December 1965, New Haven, Conn PP. 573 - 594

⁶⁸ Corden W.M., The Structure of a Tariff System and the Effective Protective Rate, Journal of Political Economy, Vol 74, 1966, PP.221 - 237

Added) สำหรับความหมายของอัตราการปกป้องที่แท้จริงคือ อัตราส่วนซึ่งมูลค่าเพิ่มในการผลิตภายในประเทศสามารถมีค่าเกินมูลค่าเพิ่มในการผลิตสินค้าชนิดเดียวกันภายใต้สภาพการณ์ของการค้าเสรี (Free Trade Conditions) เช่น สมมติว่าในการผลิตสินค้าสำเร็จรูปชนิดหนึ่งรัฐบาลได้ตั้งอากรขาเข้าไว้ในอัตรา 50 เปอร์เซ็นต์และในการผลิตสินค้านั้นภายในประเทศ มูลค่าของวัตถุดิบเท่ากับ 20 เปอร์เซ็นต์ของต้นทุนทั้งหมด และหน่วยผลิตภายในประเทศสามารถส่งวัตถุดิบเข้ามาใช้ในการผลิตได้ในราคาตลาดโลก ในกรณีนี้ถือได้ว่า การผลิตภายในประเทศไม่ได้เปรียบหรือเสียเปรียบสำหรับ 20 เปอร์เซ็นต์ของต้นทุนการผลิตแล้ว การได้เปรียบ (หรืออัตราการปกป้อง) จึงควรคำนวณจากส่วนที่เหลือ 80 เปอร์เซ็นต์ของต้นทุนการผลิต ซึ่งเป็นมูลค่าเพิ่ม

$$\text{อัตราการปกป้องในกรณีนี้จึงเท่ากับ } \frac{80}{100} \times 100 = 80 \text{ เปอร์เซ็นต์ และไม่ใช่ } \frac{50}{100} \times 100 = 50 \text{ เปอร์เซ็นต์}$$

การคำนวณหาอัตราปกป้องที่แท้จริงของคอรีเคอน

สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

V_j = Value added per unit of j in activity j in absence of tariffs

V_j' = Value added per unit of j in activity j made possible by the tariff structure

G_j = effective protective rate for activity j

P_j = Price of j per unit in absence of tariffs

A_{ij} = share of i in cost of j in absence of tariff

t_j = tariff rate on j

t_i = tariff rate on i

$$V_j = P_j (1 - A_{ij}) \dots \dots \dots (1)$$

$$V_j' = P_j (1 + t_j) - \sum A_{ij} (1 + t_i) \dots \dots \dots (2)$$

$$G_j = \frac{V_j' - V_j}{V_j} \dots \dots \dots (3)$$

เอาค่าใน (1) และ (2) มาแทนใน (3)

$$\begin{aligned}
 G_j &= \frac{P_j [(1 + t_j) - A_{ij} (1 + t_i)] - P_j (1 - A_{ij})}{P_j (1 - A_{ij})} \\
 &= \frac{1 + t_j - A_{ij} - A_{ij}t_i - 1 + A_{ij}}{1 - A_{ij}} \\
 &= \frac{t_j - A_{ij}t_i}{1 - A_{ij}}
 \end{aligned}$$

จากสมการสรุปได้ว่า อัตราการปกป้องแท้จริงขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการ กล่าวคือ

- (ก) t_j หรืออัตราอากรขาเข้าสำหรับสินค้าชนิดนั้น ยิ่ง t_j มีอัตราสูงอัตราการปกป้องที่แท้จริงก็จะสูงขึ้นไปเป็นทวีคูณ ฉะนั้นจึงอาจจะกล่าวได้ว่า การคำนวณอัตราการปกป้องในอดีต ซึ่งพิจารณาปัจจัยนี้เพียงปัจจัยเดียว ก็อาจจะให้ภาพที่ถูกต้องได้ ในกรณีที่มูลค่าเพิ่มและอัตราอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบสำหรับการผลิตสินค้าต่าง ๆ ภายในประเทศอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน
- (ข) t_j หรืออัตราอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบที่ต้องใช้ในการผลิตนั้น หาก $t_j = t_i$ อยู่ในระดับต่ำอัตราการปกป้องที่แท้จริงก็จะมีแนวโน้มอยู่ในระดับสูง (Inverse Relationship) สำหรับในการพิจารณา t_i นั้น เราจะต้องพิจารณาคลุมไปถึงการใช้วัตถุดิบทุกชนิด ทั้งที่สั่งมาจากต่างประเทศและที่ผลิตภายในประเทศ สำหรับวัตถุดิบที่ผลิตภายในประเทศนั้น การพิจารณาอัตราภาษีอากร เราจะต้องเปรียบเทียบราคาของวัตถุดิบต่อผู้ผลิตภายในประเทศและผู้ผลิตในตลาดโลก หากรัฐบาลตั้งอัตราอากรขาเข้าสำหรับเหล็กกล้าไว้ 40 เปอร์เซ็นต์ โดยใช้ข้อสมมติ (ค) ข้างต้น* ผู้ใช้เหล็กกล้าภายในประเทศก็จะต้องซื้อเหล็กที่ผลิตภายในประเทศในราคาที่แพงกว่าในตลาดโลก 40 เปอร์เซ็นต์ ฉะนั้น t_i ในกรณีนี้ก็ 40 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเท่ากับอัตราอากรขาเข้าซึ่งตั้งเอาไว้ หากรัฐบาลเรียกเก็บภาษีในการขายเหล็กเพิ่มเติมอีก 20 เปอร์เซ็นต์ ก็หมายความว่า ผู้ใช้ภายในประเทศจะต้องซื้อเหล็กในราคาที่แพงกว่าในตลาดโลกถึง 60 เปอร์เซ็นต์ ฉะนั้นจึงอาจจะขยายค. เมได้ว่า t_i คืออัตราซึ่งผู้ใช้วัตถุดิบภายในประเทศต้องเสียเพิ่มในการซื้อวัตถุดิบ เมื่อเทียบกับราคาตลาดโลก

- (ค) $1 - A_{ij}$ หรือมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ในการผลิตสินค้าชนิดนั้น ในกรณี (ก) และ (ข) เราสามารถบอกได้อย่างแน่นอนว่า การเปลี่ยนแปลงในคุณค่าของ t_j หรือ t_i จะทำ

* ดูข้อสมมติ (ค) ในหน้า 74

ให้ระดับอัตราการปกป้องที่แท้จริงเปลี่ยนแปลงไปในทางใด สำหรับมูลค่าเพิ่มนี้ จากการศึกษาพบว่า ระดับมูลค่าเพิ่มที่ต่ำจะมีแนวโน้ม ทำให้ระดับอัตราการปกป้องมีค่าสูง ทั้งนี้เพราะได้มีการพิจารณา $1 - A_{ij}$ ในแง่ของตัวหารในสมการ $\frac{t_j - A_{ij}t_i}{1 - A_{ij}}$ แต่เพียงอย่างเดียว เมื่อพิจารณา

อย่างลึกซึ้งสังเกตได้ว่า เราไม่ควรลืม A_{ij} ซึ่งปรากฏอยู่ในตัวตั้ง $(t_j - A_{ij}t_i)$ เหมือนกันถ้า $(1 - A_{ij})$ มีค่าสูงเท่าไร A_{ij} ก็มีค่าสูงขึ้นเท่านั้น ซึ่งจะทำให้ตัวตั้ง $(t_j - A_{ij}t_i)$ มีค่าต่ำลงพร้อมกับตัวหาร $(1 - A_{ij})$ มีค่าต่ำลง มูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้นจะมีผลอย่างไรต่อสมการทั้งหมด $\left(\frac{t_j - A_{ij}t_i}{1 - A_{ij}}\right)$ นั้นขึ้นอยู่กับว่าการเปลี่ยนแปลงในตัวตั้งหรือตัวหารจะมากกว่ากัน กล่าวคือ

หาก t_j มีค่าสูงกว่า t_i แล้ว มูลค่าเพิ่มที่ต่ำลง จะทำให้ระดับอัตราการปกป้องสูงขึ้น ส่วนถ้า t_j ต่ำกว่า t_i แล้ว ผลจะเป็นตรงกันข้ามคือ มูลค่าเพิ่มที่ต่ำลงจะทำให้อัตราการปกป้องต่ำลง

สมมุติว่า $t_j = X$, $t_i = Y$ และ $A_{ij} = A$ และ h คือค่า A_{ij} ที่เพิ่มขึ้น เราต้องการทราบว่า

$$\begin{aligned} & \frac{X - (A + h)Y}{1 - (A + h)} - \frac{X - AY}{1 - A} \quad \text{นี้มีค่าบวกหรือลบ} \\ & = \frac{(1 - A) [X - (A + h)Y] - [1 - (A + h)] (X - AY)}{[1 - (A + h)] (1 - A)} \end{aligned}$$

ในเมื่อ $A + h$ และ A น้อยกว่า 1 เสมอ ฉะนั้น ตัวหารจะต้องมีค่าบวกเสมอ เมื่อคูณออกมาแล้วจะได้

$$\frac{h(X - Y)}{[1 - (A + h)] (1 - A)}$$

∴ หาก $X > Y$, สมการจะมีค่าบวก

หาก $X < Y$, สมการจะมีค่าลบ

เราสามารถสรุปได้ว่า ยิ่ง t_j สูง t_i ต่ำ และมูลค่าเพิ่ม $(1 - A_{ij})$ ต่ำเพียงไร อัตราการปกป้องก็จะมีแนวโน้มสูงขึ้นเท่านั้น ข้อสรุปนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพยายามอธิบายการเคลื่อนไหวของทรัพยากร (Resource Movement) ไปสู่อุตสาหกรรมต่างๆ ภายในประเทศ โดยที่เราสามารถคาดได้ว่าทรัพยากรที่จะเคลื่อนไปสู่กิจกรรม ซึ่งได้รับการปกป้องในอัตราที่สูง

ส่วนปัญหาที่ว่ากิจกรรมใดได้รับการปกป้องสูง หรือไม่นั้นจำเป็นที่จะต้องพิจารณา 3 ปัจจัยคือ t_j , t_i และมูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรมนั้นรวมกัน มีใช้พิจารณาเพียง t_j แต่อย่างเดียวนั้นในกรณีการคำนวณหาอัตราคุ้มครองที่แท้จริงของอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์

จากสูตรของ Corden เราสามารถหาอัตราคุ้มครองที่แท้จริงของอุตสาหกรรมผลิตรถยนต์ และอะไหล่ยานยนต์ได้ดังนี้

รถยนต์นั่ง

$$\begin{aligned}
 \text{อัตราค่ากรขาเข้าสำหรับรถยนต์นั่งสำเร็จรูป} \quad (t_j) &= 80 \% \\
 \text{อัตราค่ากรขาเข้าสำหรับส่วนประกอบ CKD*} \quad (t_i) &= 50 \% \\
 \text{มูลค่า CKD นำเข้าโดยประมาณ} \quad (A_{ij}) &= 80 \% \\
 \therefore \text{Effective Protective Rate} &= \frac{t_j - t_i A_{ij}}{1 - A_{ij}} \\
 &= \frac{(0.8) - (0.50)(0.8)}{1 - 0.8} \\
 &= 1.60 \text{ หรือ } 160 \%
 \end{aligned}$$

จะเห็นได้ว่า ในปัจจุบันอัตราค่ากรคุ้มครองที่แท้จริงของอุตสาหกรรมรถยนต์นั่งคือ 160% ไม่ใช่เพียง 80% ตามตัวเลขอัตราค่ากรขาเข้า ในทำนองเดียวกันเราอาจหาอัตราค่ากรคุ้มครองที่แท้จริงของอุตสาหกรรมรถยนต์ที่ใช้เพื่อการค้าครั้งนี้

รถแวน

$$\begin{aligned}
 \text{อัตราค่ากรขาเข้าสำหรับรถแวน} \quad (t_j) &= 40 \% \\
 \text{อัตราค่ากรขาเข้าของส่วนประกอบ CKD} \quad (t_i) &= 20 \% \\
 \text{มูลค่า CKD นำเข้าโดยประมาณ} \quad (A_{ij}) &= 65 \%
 \end{aligned}$$

* แม้ว่าอุตสาหกรรมรถยนต์จะจัดอยู่ในประเภทอุตสาหกรรมในข่ายการส่งเสริมประเภทข. แต่บริษัทประกอบรถยนต์ในประเทศโดยินยอมไม่ขอรับสิทธิในการลดอัตราค่ากรขาเข้าสำหรับส่วนประกอบและอุปกรณ์ CKD ตั้งแต่ปี 2513

$$\therefore \text{อัตราคุ้มครองที่แท้จริงของรถแวน} = \frac{0.4 - (0.20)(0.65)}{1 - 0.65}$$

0.77 หรือ 77 %

รถบรรทุก

$$\text{อัตราอากรขาเข้าสำหรับรถยนต์บรรทุกสำเร็จรูป (tj)} = 40 \%$$

$$\text{อัตราอากรขาเข้าของส่วนประกอบ (ti)} = 30 \%$$

$$\text{มูลค่า CKD นำเข้าโดยประมาณ (Aij)} = 75 \%$$

$$\therefore \text{อัตราการคุ้มครองที่แท้จริงของรถบรรทุก} = \frac{0.4 - (0.30)(0.75)}{1 - 0.75}$$

= 0.70 หรือ 70

สำหรับอุตสาหกรรมผลิตส่วนประกอบและอุปกรณ์รถยนต์ จัดอยู่ในประเภทอุตสาหกรรม ที่ได้รับการส่งเสริมสนประเภท ก. ได้รับยกเว้นภาษีขาเข้าสำหรับวัตถุดิบทั้งหมด เราก็อาจจะหาอัตราส่วนการคุ้มครองที่แท้จริงของอุตสาหกรรมผลิตชิ้น ส่วนประกอบและอุปกรณ์รถยนต์ได้ดังนี้

อุปกรณ์รถยนต์

$$\text{อัตราอากรขาเข้าสำหรับส่วนประกอบและอุปกรณ์สำเร็จรูป} = 50 \%$$

$$\text{อัตราอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบ} = 15 \%$$

$$\text{และได้รับการยกเว้นภาษีทั้งหมด} = 0 \%$$

$$\text{มูลค่า CKD นำเข้าโดยประมาณ (Aij)} = 60 \%$$

$$\therefore \text{อัตราการคุ้มครองที่แท้จริงของอุตสาหกรรมผลิตส่วนประกอบและอุปกรณ์รถยนต์} = \frac{0.5 - (0)(0.6)}{1 - 0.6}$$

= 1.25 หรือ 125%

สำหรับโรงงานที่ไม่ได้รับการส่งเสริม เราก็อาจหาอัตราการคุ้มครองที่แท้จริงได้ในตนเองเดียวกันโดยถืออัตราอากรขาเข้าตามอัตราที่กำหนดไว้อย่างเต็มที่

ปัญหาในการนำทฤษฎี Effective Protective Rate มาประยุกต์

การนำทฤษฎีอัตราปกป้องที่แท้จริงมาใช้ มักเกิดปัญหาหลายประการ อาทิเช่น

(ก) กรณีที่มีวัตถุดิบมากกว่าหนึ่งชนิด

ในการพิจารณาทฤษฎีอัตราปกป้องที่แท้จริงแบบ Simplified เราได้ตั้งข้อสมมติว่าในการผลิตสินค้าแต่ละชนิดนี้มีวัตถุดิบที่ใช้แต่อย่างเดียว แต่เป็นที่ทราบกันอยู่ดีแล้วว่าในการผลิตสินค้าแต่ละชนิดนั้นจำเป็นต้องใช้วัตถุดิบหลายอย่างด้วยกัน อย่างไรก็ตาม เราสามารถแกสมการของการคำนวณ effective Protective rate ได้โดยไม่ยากนัก ในกรณีที่วัตถุดิบมากกว่าหนึ่งอย่างขึ้นไป เราสามารถเปลี่ยนสมการเป็น

$$G_j = \frac{t_j - \sum_{i=1}^n t_i A_{ij}}{1 - \sum_{i=1}^n A_{ij}}$$

(ข) กรณีที่มีภาษีอื่น ๆ นอกจากอากรขาเข้า

ในกรณีที่มีการเก็บภาษีภายในประเทศหรือมีเงินสนับสนุนจากรัฐบาล (Subsidy) จะทำให้ Effective Protective Rate (EPR) เปลี่ยนแปลงได้ เช่นถ้ารัฐบาลเรียกเก็บภาษีการผลิต (Production Tax) จากผู้ผลิตภายในประเทศ ก็จะทำให้ EPR ลดลง⁶⁹ หรือถ้ารัฐบาลเรียกเก็บภาษีขาออก สำหรับวัตถุดิบที่ส่งออก ก็จะมีผลทำให้วัตถุดิบภายในประเทศราคาต่ำกว่าวัตถุดิบที่สั่งมาจากต่างประเทศ มีผลทำให้การผลิตสินค้าซึ่งใช้วัตถุดิบดังกล่าวได้รับ EPR สูงกว่าในกรณีที่ไม่มีภาษีขาออกสำหรับวัตถุดิบนั้นเป็นต้น เป็นที่น่าสังเกตว่า ภาษีการค้าซึ่งรัฐบาลไทยเรียกเก็บจากผลผลิตภายในประเทศนั้น อาจมีผลทำให้ EPR เปลี่ยนแปลงหรือไม่เปลี่ยนแปลงก็ได้ จำเป็นต้องพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป ในกรณีที่ไม่มีมีการเก็บภาษีการค้าสำหรับวัตถุดิบสินค้าที่สั่งมาจากต่างประเทศและสินค้าที่ผลิตภายในประเทศจำเป็นต้องเสียภาษีการค้าทั้งคู่ จึงเสียเปรียบเท่า ๆ กัน และไม่มีมีการเปลี่ยนแปลงใน EPR แต่หากมีการเก็บภาษีการค้าสำหรับวัตถุดิบ ผู้ผลิตภายในประเทศจำเป็นต้องซื้อวัตถุดิบในราคาแพงกว่าต่างประเทศ จึงทำให้ EPR สำหรับสินค้า final goods นั้นลดลง

ข้อที่น่าสังเกตอีกข้อหนึ่งก็คือ ทฤษฎี EPR จะมีความหมายก็ต่อเมื่อรัฐบาลยอมให้มีการแข่งขันระหว่างสินค้าที่สั่งเข้ามาจากต่างประเทศและสินค้าที่ผลิตภายในประเทศ หากรัฐบาลจำกัดปริมาณการนำเข้าหรือห้ามการนำเข้า ทฤษฎี EPR ก็จะหมดความหมายไปทันที เนื่องจากอุตสาหกรรม

⁶⁹ ในกรณีนี้ถ้าจะคำนวณ Effective Protective Rate จะต้องเอาอัตราภาษีการผลิตไปลบออกจาก t_j ในสมการข้างบน

ภายในประเทศมีต้องเป็นห่วงกับการแข่งขันกับต่างประเทศอีกต่อไป สำหรับประเทศไทยนั้น การควบคุมสินค้าขาเข้าเชิงปริมาณ (Quantitative Control) ยังมีน้อยชนิด ที่สำคัญ ๆ ก็มี น้ำตาล ซีเมนต์ กระจก สำหรับสินค้าประเภทอุตสาหกรรมนั้นยังใช้อกรขาเข้าเป็นเครื่องมือในการควบคุมเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นทฤษฎี EPR จึงสามารถนำมาประยุกต์กับอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ของประเทศไทย

(ค) ข้อสมมติเกี่ยวกับการใช้ปัจจัยการผลิต

เราได้สมมติไว้ข้างต้นแล้วว่าในการคำนวณ EPR นั้น อัตราการใช้ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ จะต้องเท่ากัน สำหรับการผลิตทั้งในและนอกประเทศหากสามารถมีการทดแทนกันได้ระหว่างปัจจัยการผลิตชนิดหนึ่ง จำเป็นต้องเสียอกรขาเข้าในการส่งเข้ามา จึงทำให้ราคาแพง ผู้ผลิตภายในประเทศจึงพยายามทดแทนปัจจัยการผลิตชนิดนั้น โดยใช้ปัจจัยชนิดอื่น ในกรณีนี้จะไม่สามารคำนวณ EPR ได้โดยใช้สมการข้างบน เพราะอกรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบที่ตั้งขึ้นนั้นทำให้มีผลทำให้ปัจจัยที่ใช้แพงขึ้นมา ในอัตราส่วนที่เท่ากับอกรขาเข้าไม่ ดังนั้นการคำนวณ EPR โดยใช้สมการ $G_j = \frac{t_i - A_{ij} t_i}{1 - A_{ij}}$

จึงจะไม่ได้ G_j หรือ EPR ที่แท้จริง สิ่งที่เราควรระวังก็คือ หากใช้สมการข้างบนแล้ว EPR จะมากหรือน้อยกว่าความเป็นจริง จากหลักที่ว่าผู้ผลิตภายในประเทศจะทำการทดแทนก็ต่อเมื่อปัจจัยการผลิตที่ใช้ทดแทนมีราคาต่ำกว่าปัจจัยการผลิตที่ต้องส่งเข้ามาในราคาสูง EPR ที่แท้จริงจึงควรมากกว่า EPR ที่คำนวณด้วยสมการ $G_j = \frac{t_i - A_{ij} t_i}{1 - A_{ij}}$

ทฤษฎีอัตราการปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศที่แท้จริง เป็นทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งนำมาประยุกต์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทย ทฤษฎีนี้สามารถให้ความกระจ่างเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของทรัพยากร (Resource Movement) ไปสู่อุตสาหกรรมภายในประเทศแต่ละประเภทได้ โดยอาศัยหลักที่ว่าอุตสาหกรรมใดที่มี EPR สูงจะมีแนวโน้มที่สามารถดึงดูดการลงทุนได้มากกว่าอุตสาหกรรมที่ได้รับ EPR ต่ำ จากการพิจารณาทฤษฎีอัตราการปกป้องที่แท้จริงสรุปได้ว่า EPR ขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการคือ อัตราอกรขาเข้าสำหรับสินค้าสำเร็จรูป อัตราอกรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบ และอัตราส่วนของมูลค่าเพิ่ม (Value Added)

การส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมของไทยระหว่างปี พ.ศ. 2503 - พ.ศ. 2511 ได้กระทำโดยแยกอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมออกเป็น 3 ประเภท ตามความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ (ซึ่งรัฐบาลเป็นผู้วินิจฉัย) เมื่อพิจารณาอัตราการที่ใช้ในการส่งเสริมอย่างผิวเผินแล้ว ก็อาจมีผู้สงสัยว่ามาตรการที่ใช้สอดคล้องกับนโยบายหรือไม่ เพราะอุตสาหกรรมประเภท ก. และ

และ ข. ซึ่งมีความสำคัญเหมือนจะใกล้เคียงประโยชน์มากกว่าอุตสาหกรรมประเภท ก. (ได้รับอัตรา
 การลดอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบสูงกว่า) แต่เมื่อนำเอาทฤษฎี EPR มาประยุกต์ก็จะเห็นได้ว่า ข้อ
 สมมติที่ว่าอุตสาหกรรมประเภท ก. และ ข. ได้รับการสนับสนุนมากกว่านั้นไม่เป็นความจริง เพราะ
 การลดอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบนั้นมีผลต่อ EPR ในด้านเดียว เมื่อมีได้มีการพิจารณาเปลี่ยนแปลง
 อากรขาเข้าสำหรับ Final Goods และอัตราส่วนของ Value Added จึงปรากฏว่า EPR ในอุตสาหกรรม
 ประเภท ก. หลายประเภทสูงกว่า EPR ในอุตสาหกรรมหลายอุตสาหกรรมซึ่งอยู่ในประเภท ก.
 ฉะนั้นหากรัฐบาลยังต้องการสนับสนุนอุตสาหกรรมบางประเภท เนื่องจากรัฐบาลวินิจฉัยว่ามีความสำคัญ
 ต่อเศรษฐกิจของไทยมาตรการที่อาจใช้ได้ในการที่จะก่อให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมดังกล่าว ก็คือ
 ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือ จนกระทั่ง EPR ของอุตสาหกรรมเหล่านี้สูงกว่าในอุตสาหกรรมอื่น⁷⁰ ฉะนั้น
 แล้วอุตสาหกรรมประเภทที่ดึงดูดการลงทุน ก็คงจะยังเป็นอุตสาหกรรมที่ประกอบผลิตภัณฑ์ขึ้นจากส่วนที่
 สั่งมาจากต่างประเทศ ซึ่งอาจจะไม่ใช่อุตสาหกรรมที่ควรสนับสนุนเท่าไรนัก อย่างไรก็ตามทฤษฎีอัตรา
 การปกป้องที่แท้จริงนั้นสามารถนำทฤษฎีนี้ไปใช้วิเคราะห์ได้หลายแง่ อาทิเช่นการนำทฤษฎี EPR ไปวัด
 ระดับของความไม่มีประสิทธิภาพ (inefficiency) ในการผลิตของอุตสาหกรรมภายในประ
 เทศ เมื่อเทียบกับการผลิตในตลาดโลก บางท่านอาจนำไปใช้ในการวัดระดับความสนับสนุนซึ่งอุตสาหกรรม
 ภายในประเทศได้รับไม่ว่าจะนำไปใช้ในแง่ใดก็ตาม จะเห็นได้ว่าทฤษฎี EPR จะใหม่ลที่มีความ
 ถูกต้องกว่าการวัดอัตราการปกป้องโดยพิจารณาแค่อัตราอากรขาเข้าสำหรับสินค้าขั้นสุดท้ายแต่อย่าง
 เดียว (Nominal Protective Rate).

ศูนย์วิทยพัทยากร

⁷⁰ จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา, ทฤษฎีอัตราการปกป้องที่แท้จริงกับนโยบายการส่งเสริมอุตสาหกรรม
 ของไทย, โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, เศรษฐศาสตร์ ชุมชนบทความทางวิชาการ
 ถวายเนื่องโอกาสครบรอบ 80 ปีบริบูรณ์ ในวันที่ 25 สิงหาคม 2514 ของกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประ
 พันธ์, พระนคร หน้า 83

นโยบายอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์

เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ และแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่ขัดขวางความเจริญก้าวหน้าของอุตสาหกรรมนี้ กระทรวงอุตสาหกรรม ได้ประกาศยกเลิกประกาศเรื่องนโยบายอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ฉบับเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2514 ซึ่งมีใจความสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดเงื่อนไขประเภทรถยนต์ที่ทำการประกอบ จำนวนแบบ และขนาดเครื่องยนต์ทำการประกอบ จำนวนแบบ และขนาดเครื่องยนต์ส่วนประกอบและอุปกรณ์ภายในประเทศ ขนาดและปริมาณเงินทุนสำหรับโรงงานตั้งใหม่ เพื่อความเหมาะสมจึงให้ยกเลิกประกาศดังกล่าวนี้เสีย และให้กำหนดเงื่อนไขในการประกอบรถยนต์ไว้ดังนี้แทน

1. ประเภทแบบและขนาดเครื่องยนต์

โรงงานประกอบรถยนต์ซึ่งประสงค์จะเพิ่มเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกประเภทแบบและขนาดของเครื่องยนต์ซึ่งทำการประกอบอยู่เดิม ให้ยื่นเรื่องขอลงมติจากกระทรวงอุตสาหกรรมและเมื่อได้รับอนุมัติแล้วจึงจะดำเนินการได้ ประกาศเพิ่มเติม ณ วันที่ 5 พฤศจิกายน 2516 เพื่อความเหมาะสมจึงได้เพิ่มเติมอีกวรรคหนึ่งคือ ในกรณีที่โรงงานประกอบรถยนต์ประกอบเฉพาะแชสซีส์ที่มีเครื่องยนต์ก็คักสำหรับรถยนต์ จะต้องใช้ส่วนประกอบและอุปกรณ์ซึ่งผลิตในประเทศไทยเป็นมูลค่าอย่างน้อยประมาณ ร้อยละ 15 ของมูลค่ารวมของวัสดุส่วนประกอบทั้งหมด และสำหรับในกรณีที่โรงงานประกอบรถยนต์ประกอบเฉพาะแชสซีส์ที่มีเครื่องยนต์ก็คักซึ่งพร้อมด้วยกระบอกหน้าสำหรับรถยนต์ จะต้องใช้ส่วนประกอบและอุปกรณ์ซึ่งผลิตในประเทศไทยเป็นมูลค่าอย่างน้อยประมาณร้อยละ 20 ของมูลค่ารวมวัสดุส่วนประกอบทั้งหมดทั้งนี้ภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2517 (ประกาศเพิ่มเติม ณ วันที่ 2 พฤษภาคม 2517)

2. ส่วนประกอบและอุปกรณ์ภายในประเทศ

2.1 โรงงานประกอบรถยนต์ซึ่งดำเนินการอยู่แล้วและที่จะเปิดดำเนินการต่อไป จะต้องใช้ส่วนประกอบและอุปกรณ์ซึ่งผลิตในประเทศไทยเป็นมูลค่าอย่างน้อยประมาณร้อยละ 25 ของมูลค่ารวมของวัสดุส่วนประกอบทั้งหมด และสำหรับรถยนต์บรรทุก และรถยนต์โดยสารนั้น มูลค่าประมาณร้อยละ 25 ดังกล่าวนี้ จะต้องไม่รวมมูลค่าของส่วนที่เป็นตัวถังอยู่ด้วย ทั้งนี้ภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2517

2.2 ภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อ 2.1 กระทรวงอุตสาหกรรมอาจประกาศให้โรงงานประกอบรถยนต์ใช้ส่วนประกอบและอุปกรณ์ซึ่งผลิตในประเทศประเภทใดก็ได้ ถ้าปรากฏว่ามีการผลิตส่วนประกอบและอุปกรณ์ประเภทนั้นๆ ในปริมาณที่พอเพียง และมีมาตรฐานซึ่งทางราชการรับรอง

3. เงื่อนไขในการอนุญาตให้ตั้งโรงงานใหม่

โรงงานประกอบรถยนต์ซึ่งอนุญาตให้ตั้งขึ้นใหม่ จักต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข

ดังต่อไปนี้คือ

3.1 จักต้องเสนอโครงการละเอียด โดยระบุประเภทแบบ และขนาดเครื่องยนต์ ซึ่งจะทำให้การประกอบรถยนต์ ส่วนประกอบและอุปกรณ์ภายในประเทศซึ่งจะใช้ต่อกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อขออนุญาตในหลักการ

3.2 จักต้องมีเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่สามารถประกอบและอุปกรณ์ซึ่งถอดแยกออกจากกันโดยสมบูรณ์ได้อย่างน้อยร้อยละ 30 ภายในช่วงระยะเวลาทำงาน 8 ชั่วโมง ภายในเวลา 5 ปี หลังจากดำเนินการ

3.3 จักต้องมีโครงการลงทุนในเครื่องจักรอุปกรณ์ (รวมทั้งค่าติดตั้ง) และอาคารสิ่งก่อสร้างเป็นมูลค่าไม่ต่ำกว่า 20 ล้านบาท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย